www.manas.edu.kg

КЫРГЫЗ-ТҮРК "МАНАС" УНИВЕРСИТЕТИ
Табигый илимдер факультети факультети
Колдонмо математика жана информатика бөлүмү
Курстун программасы

Курстун коду	Курстун аты (Кыргызча)	Курстун аты (Түркчө)	Семестр	Апталык саат	Кредит	ECTS
KGZ-203	КЫРГЫЗ ТИЛИ ЖАНА АДАБИЯТЫ III	KIRGIZ DILI VE EDEBIYATI III	3	0 + 2	1	2

Курстун деңгээли	Бакалавр
Курстун түрү	Талаптуу
Курстун мугалими	Сааткан Наркулова
Курстун тили	Кыргызча
Жардамчылар	-
Аудитория	ONLINE
Курстун максаты	Уңгу менен мүчөнүн аткарган кызматын ажырата билип, жөнөкөй жана татаал сөздөрдү туура жазганга үйрөтүү. Сөз түркүмдөрү жөнүндө маалымат алып, текст жазган учурда сөз айкаштары менен сүйлөмдөрдү туура жана натыйжалуу колдоно билүүгө машыктыруу. Фразеологиялык айкаштардын, макал-лакаптардын, учкул сөздөрдүн маанилерин чечмелеп, аларды күндөлүк жашоосунда орду менен пайдаланууга көнүктүрүү. Иш кагаздарын сабаттуу жазууга үйрөтүү. Сөз байлыгын өстүрүү. Кыргыз профессионал жазма адабиятынын жаралышы, калыптанышы жана өнүгүшү жөнүндө кабардар кылуу. Ошол мезгилде адабиятка келген калемгерлердин өмүрү жана чыгармачылыгы менен тааныштыруу. Үлгүгө тартарлык адабий мурастарды окуп, терең түшүнүүгө жана аудио китептер менен иштөөгө көнүктүрүү. Көркөм чыгарманын табиятын, жанрдык касиетин, мазмундук жана формалык түзүлүшүн үйрөтүү. Кыргыз адабиятынын табиятын өз алдынча түшүнүп, аны азыркы дүйнөлүк адабий табылгалар менен салыштырып баалаганга машыктыруу

Колдонулуучу адабияттар		
	Колдонулуучу адабияттар	**Адабияттын түрү**
1	1 Кыргыз элинин чыгармачылык тарыхынын очерки Фрунзе-1973 , Таштемиров Ж. (жооптуу редактор), Байходжоев С., Закиров С.	Китеп
2	2 Самсак Станалиев “Касым Тыныстанов. Чагылгандын көз жашы”	Макала
3	3 Мукай Элебаев "Узак жол" романы	Китеп
4	4 Алыкул Осмоновдун чыгармалары	Китеп
5	5 Кыргыз тилинин жазуу эрежелери: Соңку редакциясы / Кырг. Респ. Президентине караштуу Мамл. тил боюнча улут. комис. Б.: 2013.	Китеп
6	6 Адабият: Терминдердин түшүндүрмө сөздүгү. Түз.: Ж. Шериев, А. Муратов. Б.: 1994. 16 Асаналиев К., Кыдырбаева Р. Адабий терминдердин кыргызча кыскача сөздүгү. Ф.: 1963; Кыргыз адабий терминдеринин сөздүгү. Ф.: 1987.	Китеп
7	7 Кыргыз адабиятынын тарыхы: Фольклористика.I-6том.-Б.: “Шам”, 2004.	Китеп
8	8 Кыргыз адабиятынын тарыхы: XX кылымдын кыргыз адабияты (20-60-жылдар). –Б.:2015.	Китеп
9	9 Мусаев С.,Турдугулов А. Көркөм сөз өнөрү. Б.:1999.	Китеп
10	10 Адабият таануууга киришүү. /Түз.: Бегалиев С.Б. К.Тыныстановат. ЫМУ, – Каракол, 2010.	Китеп
11	11. Куттуу билим: Дастан /Байыркы түрк тилинен котор. Т. Козубеков; Сүрөтчүсү А. Акматов. М., 1993.	Китеп

Жетишилчү жыйынтыктар	
1	Уңгу менен мүчөнүн аткарган кызматын ажырата билип, жөнөкөй жана татаал сөздөрдү туура жазганга үйрөтүү. Сөз түркүмдөрү жөнүндө маалымат алып, текст жазган учурда сөз айкаштыры менен сүйлөмдөрдү туура жана натыйжалуу колдонууга машыгат. Фразеологиялык айкаштардын, макал-лакаптардын, учкул сөздөрдүн маанилерин чечмелеп, аларды күндөлүк жашоосунда орду менен пайдаланууга көнүгөт. Иш кагаздарын сабаттуу жазууга үйрөнөт. Сөз байлыгын өстүрөт. Кыргыз профессионал жазма адабиятынын жаралышы, калыптанышы жана өнүгүшү жөнүндө кабардар болот. Ошол мезгилде адабиятка келген калемгерлердин өмүрү жана чыгармачылыгы менен таанышат. Үлгүгө тартарлык адабий мурастарды окуп, терең түшүнүүгө жана аудио китептер менен иштөөгө көнүгөт. Көркөм чыгарманын табиятын, жанрдык касиетин, мазмундук жана формалык түзүлүшүн үйрөнөт. Кыргыз адабиятынын табиятын өз алдынча түшүнүп, аны азыркы дүйнөлүк адабий табылгалар менен салыштырып баалаганга машыгат.

Курстун планы	
Апта	**Темасы**
1. Апта	Көчмөн цивилизациясы. Элдик оозеки чыгармачылык. Фольклор менен профессионал жазма адабияттын айырмачылыгы (Жалпы обзор). Касым Тыныстановдун өмүрү жана чыгармачылык жолу.
2. Апта	Орто кылымдагы орток адабий мурастар жана алардын жаратуучулары: Ж.Баласагын, М.Кашкари.
3. Апта	1920-30-жылдырдагы кыргыз адабияты. Мукай Элебаевдин өмүрү жана чыгармачылык жолу.
4. Апта	Көркөм чыгарма. Мукай Элебаевдин «Узак жол» романы.
5. Апта	1940-50-жылдардагы кыргыз адабияты. Алыкул Осмоновдун өмүрү жана чыгармачылык жолу.
6. Апта	Көркөм чыгарма. Мукай Элебаевдин «Узак жол» романы (аудио материал, текст жана көнүгүүлөр менен иштөө).
7. Апта	Кыргыз адабиятындагы сатира жанрынын жаралышы жана калыптанышы. Мидин Алыбаевдин өмүрү жана чыгармачылык жолу.
8. Апта	Ара сынак
9. Апта	Адабият таануу илими: адабият теориясы, адабияттын тарыхы жана адабий сын жөнүндө түшүнүк.
10. Апта	Көркөм чыгарма. Ч. Айтматовдун «Саманчынын жолу» повести.
11. Апта	Адабий тектер, түрлөр жана жанрлар жөнүндө түшүнүк.
12. Апта	1950-60-жылдардагы кыргыз адабияты. Байдылда Сарногоевдин өмүрү жана чыгармачылык жолу.
13. Апта	Көркөм чыгарма. Ч. Айтматовдун «Саманчынын жолу» повести (аудио материал, текст жана көнүгүүлөр менен иштөө).
14. Апта	Кыргыз адабиятынын алтын доору (70-80-жылдар). Чы□гыз Айтматовдун өмүрү жана чыгармачылык жолу.
15. Апта	Ыр түзүлүшү жөнүндө түшүнүк. Кыргыз ыр түзүлүшүнүн өзгөчөлүктөрү. Уйкаштык жана анын түрлөрү.
16. Апта	Мара сынак

Баалоо			
Баалоо каражаты	**Саны (даана)**	**Үлүшү (%)**	**Жалпы үлүшү**
Арасынак	1	40	**40**
Финал сынагы	1	60	**60**